

DOGMELE, EXPRESII ALE IUBIRII DIVINE

Omul nemaicunoscind o legătură cu Dumnezeu, ca existență deosebită de lume, cade sub teama morții ca sfârșit definitiv al omului întreg și prin aceasta nu mai vede nici un sens al existenței sau o vede pe aceasta ca absurdă. Părintu-i-se că această socotință e științifică, sau rațională, de fapt ea nu poate fi astfel, căci nu se poate ca toată existența să fie lipsită de sens. Acesta e rezultatul încrederii exclusive în niște legi oarbe, strict materiale ale existenței. De aceea pe de altă parte omul cugetă că moartea nu poate fi înțeleasă astfel și așteaptă o scăpare de ea ca destrămare exclusivă a trupului, care lasă sufletul în existență și cu puțința de a fi refăcut ca om întreg.

De fapt iubirea Creatorului față de oameni este atît de mare că nu-i părăsește în această stare, fără să recurgă la o altă lucrare a marii Lui iubiri față de oameni. Această lucrare constă în a face pe cea mai iubită Persoană, egală cu Sine, om, Care, menținînd și calitatea de Fiul, nu poate să nu iubească și ca om pe Dumnezeu, Tatăl Său și să comunice și oamenilor puterea acestei iubiri a Lui. În scopul acesta merge atît de departe în dovedirea iubirii Sale față de oameni, ca Dumnezeu, și față de Tatăl, ca om, încît primește chiar moartea pentru ei ca să o învingă prin înviere.

E greu de înțeles că Fiul lui Dumnezeu se poate face și om și poate accepta moartea trupului omenesc asumat. Dar e mai greu de înțeles că spiritele oamenilor sînt aduse la existență de o lege oarbă, pentru a dispărea rînd pe rînd. Mai rațional e a cugeta că și moartea poate fi încadrată într-un sens pozitiv al existenței, că oamenii nu mor definitiv cu ființa lor întreagă, ci numai cu trupul și pot fi readuși la existența deplină, deci și cu trupul prin iubirea lui Dumnezeu.

Și de ce n-ar putea asuma și Fiul lui Dumnezeu o fire umană și un trup muritor, dacă El a creat-o? El a creat firea umană cu un trup care să se poată destrăma cînd omul slăbește, legătura, prin spiritul sau prin voința sa cu Dumnezeu.

Și de ce n-ar putea Dumnezeu arăta în a se face om o iubire ca aceea prin care a creat pe om? În a fi creat lumea și pe oameni a arătat o iubire prin atotputernicie, dar și prin coborîre la o existență produsă din nimic. Dar în a se face om și a primi moartea în trupul omenesc asumat pentru a o învinge, arată aceeași atotputernicie unită cu pogorîrea la o făptură creată din nimic. Dar oare nu este această coborîre creatoare și necreatoare de atotputernicie? De fapt în omul creat din nimic se vede și tot ce poate fi cugetat mai coborît față de Dumnezeu, dar și atotputernicia Lui care a putut să-l creeze din nimic.

La fel și în asumarea și biruirea morții omului se arată și negrăita coborîre a lui Dumnezeu, dar și negrăita Lui putere. Și de ce n-am admite o astfel de putere superioară unor legi care nu pot fi de la ele și care de fapt ar arăta că nu există nici o existență cu adevărat liberă și deci pu-

COMITETUL DE REDACȚIE :

Președinte: *Prea Fericitul Părinte TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.*

Membri: *Pr. DUMITRU STĂNILOAE, Profesor onorat al Institutului teologic de grad universitar din București; Pr. DUMITRU ABRUDAN, Profesor la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu; Pr. IOAN ICA, Profesor la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu.*

Redactor: ION CIUTACU

COLABORATORI :

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit și Prea Sfințitul Episcop, Prea Cucernicii Profesori de la Institutele teologice de grad universitar și de la Seminarile teologice; Prea Cucernicii Consilieri administrativi, candidați la titlul de doctor în teologie, precum și protopopii, preoții, etc.

ternică și nici nu ar arăta deasupra lor o putere copștientă, care vrea să facă ființe atit de minunate prin conștiința și libertatea lor, din iubire față de ele, pentru a se bucura de iubirea lor?

Dar biruirea morții pentru oameni, de către Fiul Lui Dumnezeu, nu are efect pentru această dect dacă admit că El a făcut de fapt aceasta prin credința liberă; cu toate că acest fapt e pe de o parte plin de sens pentru existență, pe de alta e un mare mister ce depășește ceea ce se întâmplă prin legile deși oarbe dar obișnuite, observate în existența imediată a oamenilor. Numai admîind o existență supremă iubitoare față de noi și răspunzîndu-i cu iubirea noastră ne putem folosi de biruirea morții ce ne-o oferă spre fericirea noastră veșnică. Fără această credință nu se poate obține dect o înviere spre nefericirea veșnică, deoarece Dumnezeu nu mai vrea să dispară sau să rămînă incomplete ființele umane create, arătînd prin aceasta valoarea mare ce le-o acordă.

E greu să admitem o viață veșnică a noastră după viața de acum, terminată cu moartea văzută. Dar e nesfîrșit mai rațional a admite o asemenea viață, dată fiind dorința noastră după ea și ideea cu mult mai rațională că nu poate să nu fie o existență supremă care a făcut toate cu un sens și în mod liber, iar pe oameni din iubire, pentru a se bucura ei de iubirea El și Ea de iubirea lor. Iar în primirea acestei idei se arată credința noastră liberă și iubitoare, care e mult mai rațională dect respingerea ei.

Libertatea credinței noastre în Hristos își arată puterea și efectul pozitiv în viața noastră și prin faptul că ea ne face stăpîni peste patimile trupești ce ne pot robi și ne ajută să creștem în calitățile noastre spirituale și în armonia cu semenii noștri și în comuniune cu viața infinită a lui Dumnezeu. Dogmele creștine se arată și în aceasta, ca expresii ale puterii spirituale ale libertății noastre adevărate.

Dogmele creștine deschid un orizont nesfîrșit de înălțător în generozitatea susținută veșnic vieții noastre, contrar închiderii în așa-zisa raționalitate care nu cunoaște dect trăirea îngustă și egoistă și trecătoare în lumea materială văzută, supusă unor legi oarbe și inexplicabile.

Pr. prof. dr. DUMITRU STANILLOAE

PROBLEME INTERCONFESIONALE

TEOLOGIA MĂRTURISIRILOR DE CREDINȚĂ LUTERANE ȘI ORTODOXE

(Partea a doua)

Pr. conf. dr. ȘTEFAN SANDU

II

REVELAȚIE, SCRIPTURĂ, TRADIȚIE, MĂRTURISIRI DE CREDINȚĂ, DOGMATICĂ

1. Mărturisirea de credință ca expunere a Scripturii

Mărturisirile de credință luterane nu au nici un articol special despre Sfînta Scriptură, nici mărturii detaliate despre Scriptură și nici un loc deosebit despre Mărturisirea de credință. Principiul formal al Reformei nu este expus în nici o parte de învățătură. Dar Sfînta Scriptură este presupusă ca izvor și temelie, ca normă și regulă a tuturor învățăturilor în toate articolele Mărturisirilor de credință. Prefața Confesiunii Augustane afirmă că această Mărturisire de credință a fost expusă și învățată «pe baza Sfintei Scripturi dumnezeiești» (*Confessio Augustana, Vorrede 8*). În expunerea concludivă a primei părți a Confesiunii Augustane se spune că «articolele de credință și învățătură» ale Confesiunii Augustane sînt «conforme cu Cuvîntul lui Dumnezeu și cu adevărul creștin» (*C. A., XXI*). În concludia primei părți a Confesiunii Augustane se menționează: «Deoarece această învățătură este întemeiată în mod clar pe Sfînta Scriptură și nu este conțrară sau opusă celeia a Bisericii creștine universale, nici chiar Bisericii Catolice» (*C. A., XXI*). În concludia finală a Confesiunii Augustane se arată că se pot prezenta mărturii suplimentare pe baza Sfintei Scripturi privind această Mărturisire de credință. «Dacă cineva ar găsi că această Mărturisire este lipsită de ceva în vreo privință, noi considerăm că sîntem gata să prezentăm informații suplimentare pe baza Sfintei Scripturi dumnezeiești» (*C. A., Beschluss 7*). Articolele de credință și învățătură ale Confesiunii Augustane se întemeiază așadar pe Sfînta Scriptură și învățătura acestor articole nu este contrară Sfintei Scripturi sau Bisericii creștine universale. Deci, toate articolele de credință se întemeiază pe Scriptură și cu toate că nu s-a făcut nici o expunere despre Scriptură ca izvor, s-a exprimat cel puțin legătura Mărturisirii de credință cu Scriptura ca normă a învățăturii.